

Rödlistning av Europas mossor

Den första europeiska rödlistan för mossor publicerades 1995, och nu är en ny, reviderad upplaga på väg. Arbetet med att bedöma samtliga Europas drygt 1 800 arter fick en kraftig skjuts framåt i och med att projektet beviljades LIFE-anslag 2015. Den nya listan beräknas vara färdig år 2018.

TOMAS HALLINGBÄCK

Ett av resultaten från den första konferensen om mossor och naturvård, som hölls i Uppsala 1990, var att en kommitté för bevarandet av Europas mossor bildades (ECCB, European Committee for Conservation of Bryophytes), se Hallingbäck (2003).

En av kommitténs arbetsuppgifter var att göra en rödlista för Europas mossor. Tack vare gott samarbete och en mindre summa pengar från WWF lyckades vi med den uppgiften, och den första europeiska rödlistan för mossor såg dagens ljus år 1995 (ECCB 1995). Denna publikation har citerats flitigt i olika sammanhang och är sedan flera år tillbaka slutsåld.

Sedan ett antal år har ECCB arbetat med en ny och betydligt mer genomarbetad rödlista, som engagerat ett stort antal bryologer i många av Europas länder. Den som koordinerar detta arbete är den frilansande engelske biologen Nick Hodgetts, som även höll i pennan när rödlistan 1995 gjordes. Problemet med stora och omfattande, mer eller mindre ideella projekt är att få folk att lägga tid på dem. Därför har brist på pengar till resor, logi och lön gjort att arbetet gått långsamt.

Sedan något år tillbaka söker Internationella naturvårdsunionen (IUCN) pengar från EU (LIFE+) för att göra europeiska rödlistor för olika organismgrupper. Jag har själv, år efter år, knuffat för att mossorna

snarast skulle komma med i en sådan ansökan. Detta önskade jag inte minst eftersom det tack vare ECCB, främst Nick Hodgetts, redan har tagits fram ett gott faktaunderlag.

År 2014 blev vi så utvalda av IUCN för att delta i en LIFE-ansökan på totalt drygt 1 miljon Euro med målet att rödlista bland annat mossor. Ansökan beviljades lyckligtvis. Projektet är mycket stort och

---

Röd parasollmossa Splachnum rubrum är rödlistad i flera länder i Europa men inte i Sverige. Det är viktigt att arten får fortleva i Sverige.

omfattar förutom mossor även ormbunkar, vedlevande skalbaggar, landlevande mollusker samt träd. Från Sverige deltar förutom jag själv även Dr Irene Bisang.

Naturligtvis kommer Irene och jag endast att vara inblandade i rödlistningen av mossorna, men det blir ändå ett mycket stort arbete, eftersom vi kommer att bedöma *alla* Europas drygt 1 800 mossarter.

Projektet löper under tre år och inleddes under en workshop i Paris 20–22 oktober 2015, där alla inblandade deltog. Som start på projektet fick vi en grundlig skolning i IUCN:s rödlistningssystem av experter från IUCN.

Vårt arbete med att rödlista alla Europas arter är uppdelat i åtta geografiska regioner, där en till två s.k. assessors (bedömare) per region ansvarar för en delmängd av Europas arter. Själv blev jag t.ex. tilldelad 305 arter som har sin huvudsakliga utbredning i norra Europa, och som jag tillsammans med andra experter (s.k. ”regional contributors”) i norra Europa ska bedöma. Tanken är nu att jag under våren ska bjuda in några som kan komplettera mig – t.ex. någon från Norge, Finland, Danmark och eventuellt Baltikum – till en regional workshop för norra Europa.

Med tanke på att internationella rödlistor ofta väger tyngre i naturvårdssammanhang än nationella (åtminstone i Sverige) blir detta arbete viktigt, och re-

Blåmossa Leucobryum glaucum är inte rödlistad i Europa men dess status övervakas.

---

sultatet kommer självklart att bli en milstolpe när listan presenteras år 2018. Den som inte redan varit inne på IUCN:s rödlistehemsida rekommenderar jag att ta en titt: <http://www.iucnredlist.org/>. Där finns redan drygt 100 mossarter, de flesta dock utomeuropeiska.

En förstudie till vårt europeiska rödlistningsarbete finns i form av en checklista sammanställd av Nick Hodgetts. Denna kan laddas ner från: <http://eccbbryo.nhmus.hu/node/7>.

Summary. A few years ago the European Committee for Conservation of Bryophytes initiated a project aiming at producing a new bryophyte Red List for Europe. In 2015 substantial progress was made through a partnership with the IUCN, which has managed to obtain LIFE funding. All European bryophyte species (c. 1.800) will be assessed, and the data will be entered into the IUCN Species Information System database (SIS). The evaluation will be completed before the end of June 2017. The reviewed assessments will then be found on the web (<http://www.iucnredlist.org/>), probably towards the end of 2017 or during 2018. With the help of a number of regional contributors, the author will be the assessor of 305 bryophyte species occurring mainly in northern Europe. ■

Tomas Hallingbäck

ArtDatabanken

E-post: tomas.hallingback@slu.se

Litteratur

ECCB, 1995. Red Data Book of European Bryophytes. European Committee for the Conservation of Bryophytes. Trondheim. 291 s.

Hallingbäck, T. 2003. Vad händer med mossorna i den internationella naturvården? – *Myrinia* 12(4): 120.

Hodgetts, N. 2015. Report 2015 – Checklist and country status of European bryophytes. Dublin. <http://eccbbryo.nhmus.hu/node/7>